

Evropská sága o podivných ruských obrazech

Tři aféry okolo vystavených obrazů ve stylu ruské avantgardy vybuchly v roce 2009 v Tours, v roce 2013 ve Wiesbadenu a pak tuto zimu v Gentu. Jisté osoby se ve spisech objevují opakovaně.

Díla pocházející ze soukromé sbírky Nadace Dieleghem, nedávno představená v Muzeu výtvarných umění v Gentu a stažená koncem ledna. Muzeum výtvarného umění v Gentu

29. ledna bylo muzeum výtvarného umění v Gentu (Belgie) v centru hezkého skandálu. Jeho ředitelka Catherine de Zegher měla uzavřít místnost, kde vystavovala soukromou sbírku 24 ruských děl Nadace Dieleghem z Bruselu. „Tato dlouhodobá výpůjčka ruského moderního umění“ měla být, podle muzejních dokumentů, „klíčovým prvkem“ jeho nové výstavy s „díly umělců jako Exter, El Lissitzky, Gončarova, Kandinsky, Malevič, Rodčenko, Tatlin... neznámými v západní Evropě“. Šokující odhalení, když víme, že některá avantgardní plátna, podepsaná Malevič nebo Kandinsky, jdou v aukčních síních na dračku za miliony eur ...

Problémem je, že tři měsíce po inauguraci této místnosti, desítky obchodníků s uměním a historiků ruského modernismu odsoudili "velmi diskutabilní" charakter vystavených obrazů. Mezi nimi Vivian Barnett, autor ověřeného seznamu děl Kandinského, Natalia Murray, z Courtauldova Institutu Umění a Aleksandra Shatskikh, specialista na Maleviče. V otevřeném dopise zveřejněném 15. ledna se tyto odborníci ptali, nemluvíce o "padělcích", na představená díla, která "nemají historii výstav, nikdy nebyla uvedena v uznávaných odborných publikacích a nebyla zaznamenána v prodeji".

S ohledem na tyto pochybnosti, Igor Toporovski, který loni v červnu založil Nadaci Dieleghem, odsuzuje „podjatý útok prodejců umění spojených svými obchodními zájmy.“ Oficiálně jeho nadace "usiluje o nezištnou podporu děl a umělců evropské a ruské avantgardy" prostřednictvím správy sbírek, expertizy děl a pořádáním výstav.

S podporou starosty městské části de Jette, prezident nadace Igor Toporovski, Rus, který emigroval do Bruselu v roce 2006, a který získal belgickou státní příslušnost, plánoval na rok 2021 na tomto

předměstí Bruselu otevření soukromého muzea, které by představovalo jeho sbírku o více než 400 dílech... Půjčky muzeu v Gentu byly jen předeheurou: "Mohu doložit veškerou historii a původ zapůjčených děl," ujišťuje.

Nicméně pátrání, které 29. ledna vydal časopis The Art Newspaper, vážně zpochybňuje tvrzení Igora Toporovského a jeho ženy týkající se původu jejich obrazů. Podle něho „dědeček Olgy Toporovské, Samuel Pevsner, byl členem rodiny umělců Antoina Pevsnera a jeho bratra Nauma Gaboa. Když ve dvacátých letech opustili Rusko, získal Samuel avantgardní díla, která jim patří, "uvádí článek. Ale dcera Nauma Gaboa, narozená po roce 1945 ve Spojených státech, tvrdí, že o tomto příběhu nikdy neslyšela. Taktéž ředitelka Muzea umění v Charkově je, přikládajíc fotografie, obviňuje, že manželé Toporovští předložili padělanou stránku z výstavního katalogu jejího muzea s úmyslem do něho zanést obraz „přisuzovaný Gončarové“, který vlastní. "Je to lež, podali jsme na ni stížnost," odmítá Igor Toporovski.

S ohledem na spor, několik belgických poslanců a vlámský ministr kultury Sven Gatz vyzvali město a muzeum v Gentu výstavu uzavřít a kontroverzní díla a dokumenty o jejich původu podrobit výboru odborníků. Pět děl muselo dokonce být analyzováno v laboratoři. "Pan Toporovski, s hlubokým respektem vůči všem třem stranám, souhlasí s tím, že budou provedeny další zkoušky ," ohlásilo muzeum.

Velkolepý obrat událostí, 19. února: Výbor odborníků oznámil, že svou práci zastavil poté, co byly právníkem Nadace Dieleghem uloženy "nové podmínky, které představují veto". Město Gent se tedy snažilo obrazy vrátit majiteli. Aneb jak uzavřít ožehavý případ!

Již v roce 2009 se Igor Toporovski podílel na zvláštní výstavě v hradním muzeu v Tours. V tomto případě byl 5. června 2012 obžalován pařížský obchodník s uměním a odborník Jean Chauvelin za spoluvinu padělání a umístění falešných podpisů na díla, podvod a skrývání. Soudní vyšetřování stále probíhá.

Jean Chauvelin byl organizátorem výstavy "Alexandra Exter a její ruští přátelé", spojující na zámku v Tours 196 děl, všechna ze soukromých sbírek. Z nich 170 patřilo Jeanu Chauvelinovi a dvacítku dalších byla prověřována jím samotným nebo mu byla svěřena k prodeji. Odkud získal takovou sbírku? "V roce 1972 uspořádal ve své galerii výstavu Alexandry Exter. Další díla koupil ve veřejném prodeji, když byla ještě během studené války v Sovětském svazu bezcenná. Pro ty je ale komplikovanější sehnat dokumenty, "říká jeho advokátka Armelle de Coulhac-Mazérieux.

Nicméně na základě stížnosti historika umění Andreje Nakova, prezidenta Asociace Alexandry Exter, soud předčasně uzavřel výstavu v Tours a díla zabavil. Expert, posuzující jejich pravost, 175 z nich popsal jako falešné, někdy hrubě provedené, některé vyvedené na současném papíře.

Na výstavě v Tours byly čtyři malby patřící Igoru Toporovskému. Jedna z nich, Florencie (1913), připisovaná Alexandře Exter, byla expertem nejprve odmítnuta jako nepocházející od této umělkyně. "Neodpovídající kompozice bez určitého plánu, naivní tahy, spěšné kreslení." Poznamenal, že neexistuje "odkaz na tento obraz kromě katalogu v Tours". Dvě analýzy odhalily navíc žluté a červené

pigmenty patentované v roce 1921, které jsou neslučitelné s datem díla. Ve druhé zprávě ten stejný odborník mínil, že Florencie by mohla být z ruky Alexandry Exter. Napsal, že "navzdory předběžným vyšetřením s ultrafialovým světlem, jsem kvůli laku nemohl vidět restaurované části díla. Pak je docela pravděpodobné, že jsem mohl vzít vzorek z restaurované části. Všechny obrazy (1) pak byly Igoru Toporovskému vráceny.

"Čemu nerozumím", říká Jean-Jacques Neuer, advokát Andreje Nakova, "je důvod, proč pan Toporovski, který již soudem nebyl vyšetřován, přesto neustále každoročně pokračoval v žalování - v současnosti již 15 krát - Andreje Nakova a jeho sdružení a napadal jeho morální právo na dílo Alexandry Exter. Proč taková urputnost? "

Třetí případ, který vypukl v roce 2013, kolem galerie SNZ Wiesbaden, která se specializuje na ruskou avantgardu, poskytuje další náhled na tuto ságu. Generální prokurátorka okresního soudu ve Wiesbadenu žádala 7. února pro obviněné z prodeje 19 pochybných obrazů za téměř 11 milionů euro, zakladatele galerie, Yitzhaka Z. a jejího generálního ředitele Moeze Bena H., tři a půl roku vězení. Moez Ben H. přiznal, že vytvářel falešné dokumenty o původu děl, aby je mohl vydávat za ruskou avantgardu.

Dvojice je také podezřelá z financování založení organizace s názvem Mezinárodní komora ruského modernismu (Incorm) s historiky a odborníky, potvrzujícími původ padělaných děl. Jak bylo slyšeno u soudu ve Wiesbadenu, Jean Chauvelin připustil, že byl součástí Incorm a vydával certifikáty pro obrazy galerie SNZ, které byly podle něho „nepochybně pravé“ . Žalobkyně však ve své obžalobě poznamenala, že šest z těchto obrazů bylo ve skutečnosti falešných, skrývajících pigmenty příliš současné. "Problémem je, že soudnictví a vyšetřovatelům chybí prostředky ke koordinaci na evropské úrovni," stěžuje si Jean-Jacques Neuer.

Sabine Gignoux a Delphine Nerbollier (v Německu)

(1) Jeden byl odborníkem uznán jako slučitelný s dílem Exter.

Zdroj:

<https://www.la-croix.com/Journal/saga-europeenne-detranges-tableaux-russes-2018-03-07-1100918>
723